

«بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ»

علائم ظهور امام زمان (عج)

فہیمہ بابائی

فهرست مطالب

۳.....	علائم حتمی ظهور امام زمان (عج).....
۵.....	علائم غیر حتمی.....
۱۱.....	سخنی درباره ی علائم ظهور.....
۱۳.....	علائم ظهور امام زمان (عج).....
۱۷.....	قرآن کریم و نشانه های ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه.....
۱۸.....	نشانه های پیدایش این حکومت.....
۲۱.....	خلاصه مطالب.....
۲۳.....	نتیجه گیری.....

(علائم حتمی ظهور امام زمان عج)

علائم حتمی، علائمی هستند که پیش از ظهور حتما اتفاق خواهند افتاد. با ظهور این علائم، مردم متوجه نزدیک شدن، و به پایان رسیدن شب سیه و ظلمانی می شوند و پس از آن حضرت ظهور می فرمایند و جهان را با عدالت و حکومت خود، از ظلمها و بدیها می رهانند .

در اینجا به تبیین برخی از علائم حتمی ظهور می پردازیم :

۱. دجال:

دجال شخصی است که در برخی روایات توصیفاتى برای او ذکر شده است مانند دجال مردی چاق، سرخ رو، موی سر مجعد، چشم راست او اعور، چشم او مانند دانه انگوری است که بر روی آب قرار دارد.

محل خروج دجال است که در روایات مکانهای مختلفی برایش نقل شده است از جمله اصفهان، خراسان، سجستان و همچنین سرنوشت دجال که عاقبت به دست چه کسی به هلاکت می رسد که در این باره روایات دو دیدگاه را مطرح می کنند بعضی قائلند که به دست حضرت عیسی و بعضی به دست حضرت مهدی (عج) جهت اختصار ما در پی ذکر روایات نیستیم.

۲. سفیانی:

در خصوص سفیانی دو دسته روایت داریم:

دسته اول اینکه: پیش از ظهور حضرت حجت (عج) مردی از نسل ابوسفیان خروج می کند که مردی است ظاهرالصلاح و به ذکر خدا مشغول ولی پلید و فریبکار است و دولت عباسی را برای همیشه منقرض می کند و شیعیان زیادی را به قتل

می رساند و از ظهور آن حضرت اطلاع می یابد لشگری برای کشتن آن حضرت می فرستد که در بیابان بین مکه و مدینه در زمین فرو می روند.

دسته دوم: اینکه سفیانی جنبه توصیفی داشته باشد نه شخصی یعنی در مقابل هر مرد انقلابی و مصلح راستین یک (یا چند) سفیانی قد علم خواهند کرد.

۳- سید حسنی

بر اساس احادیث و روایات، خروج سید حسنی، از نشانه‌های ظهور حضرت مهدی - علیه السلام - است.

امام صادق - علیه السلام - فرمودند: سید حسنی جوانی خوش سیماست که از سرزمین دیلم و قزوین برای نصرت و یاری آل محمد - صلی الله علیه و آله - قیام می‌نماید و با بانگی رسا و بیانی شیوا فریاد بر می‌آورد که به یاری آل محمد - صلی الله علیه و آله - برسید و از شما طلب یاری می‌کند. مردان از طالقان که شوق شدید به جهاد دارند به او پاسخ مثبت می‌دهند.

سید حسنی، پس از دوران طولانی، زمام امور مناطقی را به دست می‌گیرد و اندکی پیش از ظهور به سوی عراق و کوفه می‌رود و از دیلم و قزوین تا کوفه زمین را از لوٹ وجود ظالمان پاک می‌کند و سرانجام کوفه را محل اقامت خویش قرار می‌دهد؛ مدتی در کوفه اقامت می‌نمایند و سپس «خبر ظهور مهدی (عج) به ایشان می‌رسد، سید با یارانش به محضر حضرت مشرف می‌شوند و از آن حضرت مطالبه دلایل امامت و موارث انبیاء را می‌نمایند.

۴- قیام سید خراسانی

قیام سید خراسانی یکی از علائم و نشانه‌های ظهور مهدی موعود (عج) معرفی شده است و روایات زیادی در این زمینه نظیر روایت ذیل وجود دارد «خروج

خراسانی، سفیانی و یمانی در یک سال و یک ماه و یک روز است.» و در برخی از روایات خراسانی و سفیانی به دو اسب مسابقه تشبیه شده اند که خراسانی از مشرق و سفیانی از مغرب به طرف کوفه در حرکت اند در مجموع از روایات چنین استفاده می شود که قیام سید خراسانی از مشرق زمین آغاز و به سوی عراق به پیش می رود.

در مورد صفات جسمانی سید خراسانی نیز برداشتهای متفاوت و گوناگون وجود دارد مثلاً از کلمه «فتی» که در روایات مربوط به سید خراسانی یا حسنی ذکر شده است بعضی جوانی سنی را فهمیده و در نتیجه می گویند سید خراسانی هنگام قیامش، جوان است در حالی که برخی دیگر جوان مردی را معنی مناسب برای آن می دانند و می گویند جوان مردی یکی از ویژگی های سید خراسانی است نه اینکه سید خراسانی هنگام قیام در سنین جوانی قرار داشته باشد یکی دیگر از صفات جسمانی سید خراسانی داشتن خال بر گونه و یا دست راست است و در تفسیر آن نیز احتمالات مختلف وجود دارد که آیا به معنی خال معروف است و یا اینکه از ماده خلل و به معنی آسیب دیدگی و نقص است.

علائم غیر حتمی

علائم غیر حتمی، با ظهور ارتباط استلزامی ندارند، زیرا ممکن است برخی از آنها اصلاً واقع نشود ولی ظهور تحقق یابد. و احتمال دارد برخی از نشانه‌ها حادث شود ولی ظهور توأم و همزمان با آنها شکل نگیرد و بدین بیان که: این نشانه‌ها، بیانگر ظرف تحقق ظهور باشند، مانند اینکه گفته شود: نامه رسان هنگامی می‌آید که هوا صاف باشد. منظور این است که نامه رسان در زمان نامساعد بودن هوا نخواهد آمد، نه این که هر وقت هوا صاف بود او می‌آید. در باب علائم ظهور نیز مراد این است که حضرت مهدی - علیه السلام - در غیر این اوضاع ظهور نخواهد فرمود، نه این که هر وقت این اوضاع پدیدار شد، حضرتش باید ظهور کند. از مباحث یاد شده بر می‌آید که فساد و... شرط ظهور نبوده بلکه نشانه‌های ظهور هستند.

از جمله علائم غیر حتمی ظهور، گسترش و فراگیر شدن فساد می باشد.

- یکی دیگر از علائمی که در روایات به آن اشاره و تاکید شده است، تعطیلی امر به معروف و نهی از منکر در جهان و خصوصاً در بین مسلمین می باشد.

- علامت دیگر که به عنوان علامت آخر الزمان در روایات وارد شده است، ترویج ربا خواری می باشد.

- علامت دیگر، قطع رحم می باشد. در حدیث شریفی از پیامبر وارد شده است که «در آخر الزمان قطع رحم شایع گردیده و مردم به خاطر طعام دادن بر هم منت گذارند، آنگاه که بزرگترها بر کوچکترها محبت نکنند و حیای کوچکترها بسیار کم شود.»

- یکی دیگر از علائم این است که پدران فرائض مذهبی و دینی را به فرزندان خود یاد ندهند و به فکر یادگیری فرائض الهی و مسائل دینی از ناحیه فرزندان خود نباشند. و در روایت آمده است که پدران به این قانع هستند که فرزندان آنها متاع ناچیزی از دنیا بدست آورند.

- و در روایتی امام صادق - علیه السلام - به یکی از یاران خود نشانه های ظهور را چنین برمی شمرد:

۱. هرگاه دیدی که حق بمیرد و طرفدارانش نابود شوند.

۲. و دیدی که: ظلم و ستم فراگیر شده است.

۳. و دیدی که: قرآن فرسوده و بدعت‌هایی از روی هوا و هوس، در مفاهم آن آمده است.

۴. و دیدی که: دین خدا (عملاً) توخالی شده، همانند ظرفی که آن را واژگون سازند.

۵. و دیدی که: طرفداران و اهل باطل بر اهل حق پیشی گرفته‌اند.
۶. و دیدی که: کارهای بد آشکار شده و از آن نهی نمی‌شود و بدکاران بازخواست نمی‌شوند.
۷. و دیدی که: مردان به مردان و زنان به زنان اکتفا کنند.
۸. و دیدی که: افراد (به ظاهر) با ایمان سکوت کرده و سخنان را نمی‌پذیرند.
۹. و دیدی که: شخص بدکار دروغ گوید: و کسی دروغ و نسبت ناروای او را رد نمی‌کند.
۱۰. و دیدی که: بچه‌ها، به بزرگان احترام نمی‌گذارند.
۱۱. و دیدی که: قطع پیوند خویشاوندی شود. ۱۲. و دیدی که: بدکار را ستایش کنند و او شاد شود و سخن بدش به او برنگردد. ۱۳. و دیدی که: نوجوانان پسر، همان کنند که زنان می‌کنند. ۱۴. و دیدی که: زنان با زنان ازدواج کنند. ۱۵. و دیدی که: انسانها اموال خود را در غیر اطاعت خدا مصرف می‌کنند و کسی مانع نمی‌شود. ۱۶. و دیدی که: افراد با دیدن کار و تلاش نامناسب مؤمنین، به خدا پناه می‌برند. ۱۷. و دیدی که: مدّاحی دروغین از اشخاص، زیاد شود. ۱۸. و دیدی که: همسایه همسایه خود را اذیت می‌کند و از آن جلوگیری نمی‌شود. ۱۹. و دیدی که: کافر به خاطر سختی مؤمن، شاد است. ۲۰. و دیدی که: شراب را آشکار می‌آشامند و برای نوشیدن آن کنار هم می‌نشینند و از خداوند متعال نمی‌ترسند. ۲۱. و دیدی که: کسی که امر به معروف می‌کند خوار و ذلیل است. ۲۲. و دیدی که: آدم بدکار در آنچه آن را خداوند دوست ندارد، نیرومند و مورد ستایش است. ۲۳. و دیدی که: اهل قرآن و دوستان آنها خوارند. ۲۴. و دیدی که: راه نیک بسته و راه بد باز است. ۲۵. و دیدی که: خانه کعبه تعطیل شده و به تعطیلی آن دستور داده می‌شود. ۲۶. و دیدی که: انسان به زبان می‌گوید ولی عمل نمی‌کند. ۲۷. و دیدی که: مؤمن، خوار و ذلیل شمرده می‌شود. ۲۸. و دیدی که: بدعت و زنا آشکار شود. ۲۹. و

دیدنی که: مردم به شهادت و گواهی ناحق اعتماد کنند. ۳۰. و دیدنی که: حلال، حرام شود و حرام، حلال گردد. ۳۱. و دیدنی که: دین براساس میل اشخاص معنی شود و کتاب خدا و احکام آن تعطیل گردد. ۳۲. و دیدنی که: جرأت بر گناه آشکار شود و دیگر کسی برای انجام آن منتظر تاریکی شب نگردد. ۳۳. و دیدنی که: مؤمن نتواند نهبی از منکر کند مگر در قلبش. ۳۴. و دیدنی که: ثروت بسیار زیاد در راه خشم خدا خرج گردد. ۳۵. و دیدنی که: سردمداران به کافران نزدیک شوند و از نیکوکاران دور شوند. ۳۶. و دیدنی که: والیان در قضاوت رشوه بگیرند. ۳۷. و دیدنی که: پست‌های مهمّ والیان براساس مزایده است نه بر اساس شایستگی. ۳۸. و دیدنی که: مردم را از روی تهمت و یا سوءظن بشکنند. ۳۹. و دیدنی که: مرد به خاطر همبستری با همسران خود مورد سرزنش قرار گیرد. ۴۰. و دیدنی که: زن بر شوهر خود مسلط شود و کارهایی که مورد خشنودی شوهر نیست انجام می‌دهد و به شوهرش خرجی می‌دهد. ۴۱. و دیدنی که: سوگندهای دروغ به خدا بسیار گردد. ۴۲. و دیدنی که: مشروبات الکلی بطور آشکار بدون مانع خرید و فروش می‌شود. ۴۳. و دیدنی که: آشکار قماربازی شود. ۴۴. و دیدنی که: مردم محترم توسط کسی که مردم از سلطنتش ترس دارند، خوار شوند. ۴۵. و دیدنی که: نزدیک‌ترین مردم به فرمانداران، آنانی هستند که به ناسزاگویی به ما خانواده عصمت - علیهم‌السلام - ستایش شوند. ۴۶. و دیدنی که: هر کس ما را دوست دارد او را دروغ‌گو خوانده و گواهی‌اش را قبول نمی‌کنند. ۴۷. و دیدنی که: در گفتن سخن باطل و دروغ بر همدیگر رقابت کنند. ۴۸. و دیدنی که: شنیدن سخن حق بر مردم سنگین است ولی شنیدن باطل برایشان آسان است. ۴۹. و دیدنی که: همسایه از ترس زبان به همسایه احترام می‌کند.

۵۰. و دیدنی که: حدود الهی تعطیل شود و طبق هوا و هوس عمل شود. ۵۱. و دیدنی که: مسجدها طلاکاری (زینت داده) شود. ۵۲. و دیدنی که: راستگوترین مردم نزد آنها مفتریان دروغگو است. ۵۳. و دیدنی که: بدکاری آشکار شده و برای سخن‌چینی کوشش می‌شود. ۵۴. و دیدنی که: ستم و تجاوز شایع شده است. ۵۵. و

دیدنی که: غیبت، سخن خوش آنها شود و بعضی بعض دیگر را به آن بشارت کنند.
۵۶. و دیدنی که: صبح و جهاد برای خدا نیست. ۵۷. و دیدنی که: سلطان به خاطر
کافر، شخص مؤمن را خوار کند. ۵۸. و دیدنی که: خرابی بیشتر از آبادی است. ۵۹.
و دیدنی که: معاش انسان از کمفروشی به دست می‌آید. ۶۰. و دیدنی که:
خون‌ریزی آسان گردد. ۶۱. و دیدنی که: مرد به خاطر دنیایش ریاست می‌کند. ۶۲.
و دیدنی که: نماز را سبک شمارند. ۶۳. و دیدنی که: انسان ثروت زیادی جمع کرده،
ولی از آغاز آن تا آخر، زکاتش را نداده است. ۶۴. و دیدنی که: قبر مرده‌ها را
بشکافند و آنها را اذیت کنند. ۶۵. و دیدنی که: هرج و مرج بسیار است. ۶۶. و دیدنی
که: مرد روز خود را با مستی به شب می‌رساند، و شب خود را نیز به همین منوال
به صبح برساند و هیچ اهمیتی به برنامه مردم ندهد. ۶۷. و دیدنی که با حیوانات
آمیزش می‌شود. ۶۸. و دیدنی که مردم به مسجد (محل نماز) می‌رود وقتی
برمی‌گردد لباس در بدن ندارد، (لباس را دزدیده‌اند). ۶۹. و دیدنی که: حیوانات
همدیگر را بدرند. ۷۰. و دیدنی که: دل‌های مردم سخت و دیدگان‌شان خشک و یاد
خدا برایشان گران است. ۷۱. و دیدنی که: بر سر کسب‌های حرام آشکارا رقابت
کنند. ۷۲. و دیدنی که: نمازخوان برای خودنمایی نماز می‌خواند. ۷۳. و دیدنی که:
فقیه برای دین خدا فقیه نمی‌آموزد و طالب حرام ستایش و احترام می‌گردد. ۷۴. و
دیدنی که: مردم در اطراف قدرتمندانند. ۷۵. و دیدنی که: طالب حلال، مذمت و
سرزنش می‌شود و طالب حرام، ستایش و احترام می‌گردد. ۷۶. و دیدنی که: در
مکه و مدینه کارهایی می‌کنند که خدا دوست ندارد و کسی از آن جلوگیری
نمی‌کنند و هیچ‌کس بین آنها و کارهای بدشان مانع نمی‌شود. ۷۷. و دیدنی که:
آلات موسیقی و لهو در مدینه و مکه آشکار گردد. ۷۸. و دیدنی که مرد سخن حق
گوید و امر به معروف و نهی از منکر کند، ولی دیگران او را از این کار برحذر
می‌دارند. ۷۹. و دیدنی که: مردم به همدیگر نگاه می‌کنند، و از مردم بدکار پیروی
نمایند. ۸۰. و دیدنی که: راه نیک خالی و راه رونده ندارند. ۸۱. و دیدنی که: مرده
را مسخره کنند و کسی برای او انده‌گین نشود. ۸۲. و دیدنی که: سال به سال بدعت
و بدی‌ها بیشتر شود. ۸۳. و دیدنی که: مردم و جمیعت‌ها جز از سرمایه‌داران

پیروی نکنند. ۸۴. و دیدی که: به فقیر چیزی را دهند که برایش بخندند، ولی در راه غیر خدا ترحم است. ۸۵. و دیدی که: علائم آسمانی آشکار شود و کسی از آن نگران نشود. ۸۶. و دیدی که: مردم مانند حیوانات در انظار یکدیگر عمل جنسی به جای می‌آورند و کسی از ترس مردم از آنها جلوگیری نمی‌کند. ۸۷. و دیدی که: انسان در راه غیر خدا بسیار خرج کند، ولی در راه خدا از اندک هم مضایقه دارد. ۸۸. و دیدی که: حقوق پدر و مادر رواج دارد و فرزندان هیچ احترام برای آنها قایل نیستند بلکه نزد فرزند از همه بدترند. ۸۹. و دیدی که: زنها بر مسند حکومت بنشینند و هیچ کاری جز خواسته آنها پیش نرود. ۹۰. و دیدی که: پسر به پدر نسبت دروغ بدهد، و پدر و مادرش را نفرین کند و از مرگشان شاد گردد. ۹۱. و دیدی که: اگر روزی بر مردی بگذرد، ولی او در آن گناه بزرگی مانند بدکاری، کم‌فروشی و زشتی انجام نداده ناراحت است. ۹۲. و دیدی که: قدرتمندان غذای عموم مردم را احتکار کنند. ۹۳. و دیدی که: اموال حق خویشان پیامبر - صلی الله علیه و آله - (خمس) در راه باطل تقسیم گردد و با آن قماربازی و شراب‌خواری شود. ۹۴. و دیدی که: به وسیله شراب بیمار را مداوا و برای بهبودی آن تجویز کنند. ۹۵. و دیدی که: در امر به معروف و نهی از منکر و ترک دین بی‌تفاوت و یک‌سانند. ۹۶. و دیدی که: سر و صدای منافقان برپا، اما صدای حق‌طلبان خاموش است. ۹۷. و دیدی که: برای اذان نماز مزد می‌گیرند. ۹۸. و دیدی که: مسجدها پر است از کسانی که از خدا نترسند و غیبت هم نمایند. ۹۹. و دیدی که: خورندگان اموال یتیمان ستوده شوند.

۱۰۰. و دیدی که: قاضیان برخلاف دستور خداوند قضاوت کنند.

۱۰۱. و دیدی که: استان‌داران از روی طمع، خائنان را امین خود قرار دهند.

۱۰۲. و دیدی که: فرمان‌روایان، میراث مستضعفان را در اختیار بدکاران از خدا بی‌خبر قرار دهند.

۱۰۳. و دیدی که: بر روی منبرها از پرهیزکاری سخن می‌گویند، ولی گویندگان آن پرهیزکار نیستند.

۱۰۴. و دیدی که: صدقه را با وساطت دیگران، بدون رضای خداوند و به خاطر درخواست مردم بدهند.

۱۰۵. و دیدی که: وقت (اول) نمازها را سبک بشمارند.

۱۰۶. و دیدی که: هم و هدف مردم شکم و شهوت‌شان است. ۱۰۷. و دیدی که: دنیا به آنها روی کرده است.

۱۰۸. و دیدی که: نشانه‌های برجسته حق ویران شده است؛

در این وقت خود را حفظ کن و از خداوند بخواه که از خطرات گناه نجات بدهد.^۱

سخنی درباره‌ی علائم ظهور

(این مطلب، سخن آخر مؤلف کتاب تحلیل تاریخی نشانه‌های ظهور، در کتاب خویش است) نشانه‌های ظهور قائم آل محمد صلی الله علیه و اله موضوعی نیست که به راحتی بتوان درباره‌ی آن اظهار نظر کرد، زیرا از سویی روایات آن به طور گسترده در منابع کهن و معتبر شیعه و سنی ذکر شده و از سوی دیگر، انگیزه برای جعل و تحریف درباره‌ی آن جدی است. مدعیان مهدویت یا هواداران‌شان از این که روایات معصومین علیهم السلام را بر خود تطبیق کرده یا بخش‌هایی از آن را تحریف کنند ابایی نداشته‌اند و این موضوع از برخی روایات به خوبی آشکار است. متأسفانه مؤلفان قدیم و جدید هم آن گونه که باید در این موضوع قلم نزده و اغلب به نقل روایاتی در این باره اکتفا می‌کنند و به بررسی و تحلیل احادیث و آثار نمی‌پردازند.

^۱ منبع- اندیشه قم

نوشتار حاضر، با هدف رویکردی جدید به موضوع علائم ظهور، تلاش کرد بخشی از نشانه های ظهور را که احتمال تاریخی بودنش وجود دارد بکاود. نتایج این پژوهش را می توان چنین خلاصه کرد:

۱. علامت های ظهور با نشانه های برپایی قیامت (اشراط الساعه) در روایات، به خصوص منابع اهل سنت، خلط شده و برخی از نشانه های قیامت به عنوان علامت ظهور تلقی شده است. ۲. روایات مربوط به بیرون آمدن پرچم های سیاه از سمت مشرق و خراسان که جز چند مورد، در منابع اهل سنت وجود دارد دو دسته اند: بخشی از آنها قطعا از مهدی سخن نمی گویند و پیش گویی قیام بنی عباس است یا عباسیان پس از رسیدن به حکومت آنها را جعل کرده اند و بخش دیگر که کلمه مهدی در آنها وجود دارد، به دسته اول ارجاع و با آن تفسیر می شوند، چون تفصیل بین این دو گروه از مجموع روایات استفاده نمی شود. بنابراین «روایات سود»، نشانه ی ظهور مهدی نیست.

۳. از میان روایات مربوط به کشته شدن نفس زکیه پیش از ظهور، تنها چند خبری که چهار یا پنج نشانه ی حتمی از جمله نفس زکیه را بیان کرده اند، اهمیت دارند که از این میان دو یا سه روایت - هرچند در اصطلاح صحیحه گفته نشوند - قابل پذیرش اند. با این حال و با توجه به امکان تحریف یا تطبیق غالب اخبار نفس زکیه بر محمد بن عبدالله حسنی (متوفای ۱۴۵ق)، احتمال کشته شدن انسانی پاک سیرت که مرگ او نشانه ای برای ظهور به شمار آید، منتفی نیست.

۴. مهم ترین نشانه ای که برای ظهور گفته می شود و نوعی تواتر معنوی را در منابع شیعه و سنی اثبات می کند، خروج سفیانی است. هرچند ابهام های مربوط به دخالت امویان و عباسیان در اخبار سفیانی جدی است و از سوی دیگر ظهور مدعیان سفیانی در شرایط حساس تاریخ اسلام و تطبیق اجمالی بخشی از روایات بر

آنان قطعی می باشد، با این حال نمی توان اصل موضوع سفیانی را انکار کرد؛ زیرا روایات آن به طور گسترده در منابع شیعه و سنی وجود دارد و خدشه در همه ی آنها یا برگرداندن این مجموعه به منشأ و منبعی واحد امکان ندارد.

۵. طلوع خورشید از مغرب نشانه ی ظهور مهدی نیست، در عین حال بهره برداری فاطمیان مصر از این روایات، اصل آنها را مردود نمی سازد، بلکه به نظر می رسد این موضوع از نشانه های قیامت است.

۶ و ۷. دو عنوان خراسانی و حسنی که در میان نشانه های ظهور شهرت زیادی یافته اند، کمترین اخبار را به خود اختصاص داده و اثبات علمی نشانه بودن آن دو دشوار است.^۲

علائم ظهور امام زمان (عج)

احادیث و روایات فراوانی از چهارده معصوم (ع) درباره نشانه های ظهور حضرت بقیةالله روحی له الفداء موجود است وضع مردم و حکومت ها و حوادثی که اتفاق می افتد را تشریح می کنند. بعضی روایات از جو اجتماعی قبل از ظهور و بعضی از حوادث و اتفاقات آن زمان ها سخن می گویند و در همین رابطه کتابهایی نوشته شده که از جمله کتاب شریف نوائب الدوهر فی علائم الظهور تالیف علامه معاصر سید حسین میرجهانی طباطبایی رحمه الله علیه می باشد. مولف نزدیک به پانصد مورد از علائم و حوادث قبل از ظهور را به طور مستند نقلی نماید ولی ما چون بنای بر اختصار داریم به تعدادی از این علائم اشاره میکنیم ۱- اختلاف بسیار در تمام روی زمین.

۲- خروج سفیانی که مردی از نسل یزیدبن معاویه و از پلیدترین مردم است.

^۲ منبع: کتاب تحلیل تاریخی نشانه های ظهور

- ۳- خروج سید حسنی از طالقان که مردی از بزرگان شیعیان است و از ناحیه دیلمان قزوین خروج و قیام می نماید.
- ۴- کشته شدن نفس زکیه پشت کوفه با هفتاد نفر.
- ۵- خروج یمانی از طریق یمن
- ۶- وقوع زلزله در بغداد که بسیاری از آن به زمین فرو رود.
- ۷- زنده شدن بعضی از مردگان و برگشتن ایشان به دنیا به صورتی که آنها را بشناسند و با هم رفت و آمد کنند.
- ۸- باریدن بیست و چهار باران پی در پی تا زمین را پاک و شسته کند و برکات زمین ظاهر شود.
- ۹- ظاهر شدن دود تیره ای بالای سرها که در چشم و در گوش و بینی های مردم رود.
- ۱۰- کشف حجاب و بی عفتی در زنها و شریک شدن زن ها در تجارت با شوهران و تمکین نکردن زنان از شوهرانشان.
- ۱۱- واقع شدن فتنه در میان شرقی ها و غربی ها.
- ۱۲- ظهور فتنه شدید در سال پیش از ظهور.
- ۱۳- خراب شدن ری .
- ۱۴- طلوع آفتاب از سمت مغرب .
- ۱۵- تعطیل شدن مساجد تا چهل شبانه روز .
- ۱۶- توجه بلاها به نواحی لبنان و مضطرب شدن عراق .
- ۱۷- موت فقها پی در پی .
- ۱۸- مساجد را جای خوردن غذاها قرار دادن .
- ۱۹- رشوه گرفتن قضات در حکم و ندانسته حکم کردن ایشان .
- ۲۰- مقاتله مسلمین با بهود .
- ۲۱- قرآن را با ساز و نوا خواندن .
- ۲۲- کم فروشی کردن و گران فروشی نمودن.
- ۲۳- اعمال خیر را برای نمایش و ریا انجام دادن .

۲۴- مرده را با استهزاء بردارند و کسی دنبال جنازه او گریه و زاری نکند.

۲۵- ممنوع شدن عراق از دینار و جنس از طرف عجم.

۲۶- آیات در آسمان ظاهر شود و مردم نترسند.

۲۷- طلاق و جدایی بین زن و شوهر زیاد گردد.

۲۸- قسم خوردن به ناحق فراوان شود.

۲۹- مردان صورتهای خود را صاف و براق کنند.

۳۰- قبور ائمه (ع) را به گلوله خراب کنند

موضوع غیبت امام زمان یکی از شبه ها را برای ذهن انسان پدید می آورد که انسان چگونه آخرالزمان را بشناسد، حال ما در این بخش می خواهیم در باره ی این موضوع صحبت کنیم، علائم آخر الزمان شیخ صدوق در کتاب اختصاص از ابو حمزه ثمالی روایت می کند که: به حضرت امام باقر (ع) عرض کردم : امیرالمؤمنین می فرمود : هر کس که میخواهد با پیروان دجال جنگ کند با آنها که بر ریخته شدن خون عثمان و کشتگان نهروان گریه کند کشتار نماید هر کس با این عقیده بمیرد که عثمان مظلوم کشته شده با خشم خداوند مرده و دجال را نیز نمی بیند، شیخ مفید در کتاب ارشاد می فرماید : روایاتی بما رسیده که متضمن ذکر علامات امام زمان و ظهور قائم است و مشتمل بر حوادثی است که پیش از آمدنش واقع می شود، و هم آیات و علائمی خواهد بود ، از جمله : خروج سفیانی ، کشته شدن سید حسینی، نزاع بنی عباس بر سر سلطنت دنیوی و گرفتن قرص آفتاب در نیمه ی ماه رمضان و گرفتن ماه در اواخر آن ماه، در بیابان مکه زمین فرو می رود، و یک فرو رفتگی در غرب و شرق پدید می آید، و آفتاب از ظهر تا عصر از حرکت می ایستد، و طلوع آفتاب از سمت مغرب و کشتن مردی پاکدل با هفتاد نفر مرد صالح در بیرون کوفه، و کشته شدن مردی هاشمی در بین رکن و مقام ، و خراب شدن دیوار کوفه و آمدن پرچم های سیاه از خراسان و خروج مردی یمنی و قیام مردی از اهل مغرب در مصر و تصرف شهر سامات به دست وی ، و فرود آمدن لشکر ترک در جزیره (موصل) ، و رومیان (فلسطین) فرود آیند، و ستاره ای از شرق طلوع که مانند ماه بتابد، آنگاه گرفته و کمانی شکل می شود، بطوری

که دو سر آن می خواهد به همدیگر برسد و سرخی در آسمان پدید می آید، و در اطراف آسمان پخش می شود، و آتشی دراز در شرق نمایان میشود، و سه روز یا هفت روز در هوا می ماند(شاید منظور ستاره ی دنباله دار بزرگ باشد)، و عرب از قیدرقت و منحت آزاد می شود و شهرها را به تصرف خود در می آید، و آنها را از تصرف عجم در می آورد، و اهل مصر حاکم خود را می کشند، شام ویران می شود، و سه لشکر با پرچم های مشخص در آنجا بجان هم می افتند، و پرچم های قیس و عرب به مصر در آیند، و پرچم کننده بحران می رود، و لشکری از جانب عرب می آیند، و در خرابه های حیره منزل می کنند، و پرچم های سیاه از مشرق بطرف حیره می روند، و شکافی در نهر فرات پدید می آید، و آب آن کوچه های کوفه را فرا می گیرد، و ظهور شصت نفر دروغگو که همگی مدعی پیامبری هستند، و قیام دوازده نفر از نسل ابو طالب که همگی ادعای امامت دارند، و سوزاندن مردی از بزرگان بنی عباس در بین جلولا و خانقین، و بستن پلی در بغداد نزدیک محله ی کرخ، و بر خاستن باد سیاهی در اول روز در بغداد و هم زلزله ای در آنجا می آید که بسیاری از مردم می میرند و ترسی بر اهل عراق و مردم عراق مستولی می شود، و مرگ های سریع آنها را از پای در می آورد، و آفت به جان و مال و محصول آنها می افتد، و ملخ ها به موقع و بی موقع می آید و به غله و کشت و زرع آنها میزند، و کشت و زرع آنها تقلیل می یابد، و دودسته از مردم به جان هم افتاده خون بسیاری در میان آنها ریخته میشود، بردگان از فرمانبردار ری آقایان خود سرباز می زنند، و ارباب خود را به قتل می رسانند، و بعضی بدعت گذاران دین از صورت آدمی بیرون آیند و به صورت خوک و میمون می شوند، و بردگان بر شهرهای بزرگان غلبه یابند، و صدایی از آسمان می آید به طوری که تمام ساکنان اهل زمین هر کس به زبان خود می شنود، و صورت ها و سینه های در نور آفتاب بیرون می آید و مردگانی از قبر بیرون می آیند، به دنیا برمی گردند، و با مدم معاشرت نموده به ملاقت یکدیگر می روند، آنگاه این علائم با بیست و چهار باران ختم می شود، سپس زمین مرده زنده می شود و سرسبز شده برکات آن آشکار می شود، و تمام

بد بختی ها از پیروان حق که شیعیان مهدی(عج) میباشند بر طرف می شود ، در آن وقت است که می فهمند که از مکه ظهور می کند و برای یاری او به مکه می روند، نکته پاره ای از این وقایع حتمی است و پاره ای اگر شروطی پیش آید، اتفاق می افتند.^۳

قرآن کریم و نشانه های ظهور حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه

آنچه در قرآن کریم از طرف خداوند بزرگ به وسیله رسول اکرم صلی الله علیه و آله به ما رسیده واجب الطاعه است و کوچکترین تردیدی درباره ی آن نباید داشت ، چرا که از منبع علم خداوندی سر چشمه گرفته است. از جمله بشارت هایی که در قرآن مجید در ضمن آیاتی داده شده مسأله قیام جهانی حضرت بقیه الله ارواحنا له الفداء و سیطره عدل و داد در عالم بعد از پر شدن آن از ظلم و جور است ، نه اینکه به خیال خام بعضی از نویسندگان ، عدالت در حکومت حضرت مهدی سلام الله علیه تغلیبی باشد و همچنان افراد شرور ، کم یا زیاد ، در اجتماع دیده شوند. خیر، طبق نص صریح آیات قرآن و تفاسیر رسیده از اهل بیت عصمت و طهارت سلام الله علیهم اجمعین پس از پر شدن عالم از ظلم و جور ع قسط و عدل بر آن حاکمیت خواهد یافت و همان کونه که عرض شد در این زمینه بزرگان مذهب و دیگران نیز دعوای تواتر نموده اند. بنابراین دیگر جایی برای عدالت تغلیبی و طرفداران آن نمی ماند .

³<http://ahlebeyt3.blogspot.com/1387/04/27/post-7/> منبع

نشانه های پیدایش این حکومت

(بزودی آیات و نشانه هایی از قدرت خود را در صحنه گیتی و در [کشور] وجودشان بدانها نشان خواهیم داد ، تا بر آنها آشکار شود که او حق است)^۴ ممکن است نشانه های آفاقی همان صیحه ی آسمانی باشد و منظور از آیات انفسی همان رعب و ترس باشد که در دلها جای می گیرد". با توجه به اینکه خداوند خلف وعده نخواهد فرمود و حتماً باید این کار بشود ، غیر از قیام آخرین نماینده و سفیر اعظم او حضرت بقیه الله روحی و ارواح العالمین له الفداء نشانه دیگری نخواهد بود".

و هر آینه شما را بوسیله ترس و گرسنگی و نقص در مالها و جانها و میوه ها می آزمایشیم ، و صبرکنندگان را بشارت ده.^۵

محمد بن مسلم از امام صادق علیه السلام روایت می کند که پیش از قیام مهدی ما سلام الله علیه مردم به انواع بلاها مبتلا می شوند و موفقیت با صابران است.

بطور خلاصه علائم و نشانه های قبل از ظهور در این روایات عبارت است از
۱- وحشت و اضطرابی که در حال حاضر در میان مردم بعضی از کشورهای اسلامی دیده می شود

۲- گرسنگی و قحطی در کشور های جهان مشهود است و به طور متوسط روزانه چندین هزار تن از گرسنگی می میرند (مانند بعضی از قسمتهای افریقا و هندوستان)

۳- فساد در تجارت و بازرگانی و کمبود درآمد بعضی از اقشار جامعه که به ویژه در ایران ما مشهود است .

۴- تلفات جانی مانند تلفات در جنگ ایران و عراق و نقصان زراعت و میوه جات ناشی از آفات و کمی برکت آنها. اکنون به اصل روایت که از امام صادق علیه السلام که سلام خداوند بر ایشان باد - نقل کرده اند ، توجه فرمایید : محمد بن مسلم از امام صادق علیه السلام نقل کرده است که امام فرمودند : پیش از قیام

^۴ منبع: فصلت/۵۳
^۵ (بقره /۱۵۶)

قائم نشانه هایی است جهت آزمایش از جانب خداوند نسبت به بندگان مؤمنش .
 عرض کردم : آن نشانه ها چیست ؟ فرمود : آن ، گفتار خداوند عزّ وجل است که
 فرمودند : « و لنبلونکم بشی ءٍ » . فرمود « لَنَبَلُّونَكُم » یعنی هر آینه
 بیازماییم شما مؤمنان را « بِشَیْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ » به مقداری و چیزی از ترس از
 ملوک بنی فلان (بنی عباس) در پایان زمامداریشان و « الْجُوعِ » و گرسنگی به خاطر
 بالا بودن قیمتها « وَ نَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ » و کاستی از مالها [یعنی] کم شدن
 کشاورزی و کمبود برکت محصولات « وَ بَشَرِّ الصَّابِرِينَ » [یعنی] بشارت ده
 صابران را در چنین وقت به خروج قائم علیه السّلام . سپس به من فرمود : ای
 محمد ! این است تأویل قول خداوند عزّوجل که می فرماید : « وَ مَا يَعْلَمُ تَأْ
 وِیْلَهُ ... » [یعنی] نمی داند تأویل قرآن را جز خداوند و پایداران در دانش. (به
 درستی که خداوند تبارک و تعالی) قادر است که نشانه ای فرو فرستد.^۶
 در تفسیر این آیه به چند نشانه از نشانه های ظهور حضرت ولی عصر علیه السّلام
 اشاره شده است.

**ابی الجارود می گوید : امام محمد باقر علیه السّلام در تفسیر آیه « إِنَّ اللَّهَ
 قَادِرٌ ... فرمودند :**

زود است که در آخر الزّمان آیات و نشانه هایی از قدرت خداوند می بینی

۱- دابة الارض .

۲- دجال .

۳- نزول عیسی بن مریم از آسمان .

۴- طلوع خورشید از مغرب .^۷

بگو او تواناست که بر شما عذابی از بالای سر و زیر پاهای شما بر انگیزد یا اینکه
 شما را گروههای غیر متحد قرار دهد و آسیب برخی را به برخی دیگر بچشاند .^۸

^۶ (انعام/ 37)

^۷ (بحار الانوار ، ج ۵۲ / ص ۱۸۱)

^۸ (انعام / ۶۵)

در این آیه نیز به بعضی از نشانه های ظهور اشاره شده است و اما روایتی که در این باب رسیده است:

«از ابی جعفر (امام باقر علیه السلام) در فرموده ی خداوند متعال : « قل هو القادر علی ... » منقول است که فرمودند : آن دَجَّال و صیحه است (عذاب آسمانی و از بالا) و مراد از « او من تحت ارجلكم » عبارت است از خسف و فرورفتگی زمین است و مراد از « او تلبسکم شیعاً » اختلاف در دین و طعن به یکدیگر زدن است و منظور از « یذیق بعضکم باس بعض » کشتن بعضتان است بعضی دیگر را ، و تمام این حوادث در میان اهل قبله و مسلمانان به وقوع می پیوندد .^۹»

^۹ (بحار الانوار ، ج ۵۲ / ص ۱۸۲)

خلاصه مطالب :

در روایات ظهور، به نهضت و حرکت شخصی به نام خراسانی برمی‌خوریم که از ناحیه شرق به یاری امام زمان(ع) برمی‌خیزد و سپاه وی فرماندهی دارد. حال پرسش این است که پرچمدار و فرمانده سپاه خراسانی کیست؛ در پاسخ باید بگوییم که خروج سفیانی در برخی روایات، از نشانه‌های ظهور خوانده شده است؛ در همان سالی که سفیانی قیام می‌کند، سید خراسانی از سمت مشرق قیام کرده، به سمت کوفه می‌رود. در روایات، این شخص به خوبی معرفی نشده؛ ولی ظاهراً پرچمدار حق است که برای مبارزه با ظلم قیام می‌کند.

از سخنان معصومان(ع) به دست می‌آید که پرچم‌های متعددی از شرق یعنی بلاد شرقی ایران تا سرحد چین قیام می‌کنند که ظاهراً محل اجتماع آنها خراسان است و خراسانی نیز که پرچم مستقلاً دارد با کمک آنان، حرکت خود را آغاز می‌نماید، پرچم خراسانی مهم‌ترین آن پرچم‌هاست. و به این اعتبار از همه آنها به ریاست شرقی تعبیر شده که دارای پرچم‌های سیاه هستند.

نکته دیگر اینکه در روایات به سه پرچم از خراسان اشاره شده است که در سه مرتبه قیام می‌کنند که دو مورد از آنها تحقق یافته؛ یکی «بیرق‌های سیاه ابومسلم خراسانی» که برای تشکیل دولت بنی‌العبّاس بوده است و دوم «پرچم مغول» که از ناحیه خراسان آمد و دولت بنی‌العبّاس را بر هم زد، لیکن پرچم سوم باقی مانده و اوست که متصل به ظهور امام زمان - ارواحنا فداه - خواهد بود و با سفیانی خواهد جنگید. حضرت باقر(ع) فرمودند: «آنگاه که لشکر سفیانی در کوفه مشغول قتل و غارت باشند، بیرق‌هایی از طرف خراسان برسند که منزل‌ها را به سرعت طی کنند و با ایشان، چند نفر از اصحاب قائم - ارواحنا فداه - باشد».

رسول خدا(ص) در روایتی این گونه فرمودند: «خداوند برای ما اهل بیت آخرت را بر دنیا برگزیده است. همانا پس از من دودمانم آواره و مطرود واقع خواهند شد؛ تا آنگاه که پرچم‌های سیاه از سوی مشرق پدیدار شود. پس آنان حق را طلب کنند لیکن به ایشان داده نشود، پس می‌رزمند و پیروز می‌شوند پس هر کس از شما و نسل شما ایشان را درک کرد باید خود را به آنان رساند اگرچه بر روی یخ‌ها بخزد آنان امر را به مردی از خاندان من می‌سپارند که زمین را از عدل و داد لبریز می‌سازد پس از آنکه از ظلم و جور مالمال شود.

نتیجه گیری :

با توجه به علائمی که برای ظهور پیش بینی شده با کمی دقت متوجه میشویم تعداد زیادی از این علائم به وقوع پیوسته و هر چه زمان میگذرد به ظهور تنها منجی عالم بشریت نزدیک تر میشویم. به امید آن روز که ما نیز از یاران آن حضرت باشیم.

معرفی کتاب درباره ظهور امام زمان :

۱. چشم‌اندازی به حکومت مهدی، نوشته نجم‌الدین خراسانی

۲. تحلیل تاریخی نشانه‌های ظهور، نوشته مصطفی صادقی